

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/108/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113208176
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6113208176.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Oľgy Maľovej, v právnej veci navrhovateľky F. A., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. č. XX, XXX XX G. G., korešpondenčná adresa O. J. N., L. 1, XXX XX. G., zast. advokátska kancelária Iuris Servis, s.r.o., so sídlom Nám. Š. Moyzesa č. 10, 974 01 Banská Bystrica, IČO 47 233 214, proti odporcovi S. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. č. XX, XXX XX G. G., zast. advokátska kancelária AK PRESPERINOVA, s.r.o., so sídlom Nám. SNP č. 15, 974 01 Banská Bystrica, IČO 36 859 583, o určenie výživného na manželku a príspevku na výživu rozvedenej manželky, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici č.k. 10C/72/2013-90, zo dňa 18. decembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia manželského výživného pre seba ako manželky odporcu vo výške 450,00 eur mesačne za čas od podania návrhu t.j. od 03.04.2013 do právoplatnosti rozsudku o rozvedení manželstva účastníkov a taktiež určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky vo výške 200,00 eur mesačne od 28.06.2013 do 31.08.2013 a vo výške 100,00 eur mesačne od 01.09.2013 z dôvodu, že je nezamestnaná, nepoberá žiadne dávky, je bez príjmu. Preto zárobkovo činný odporca by mal prispievať na jej výživu v záujme zabezpečenia rovnakej životnej úrovne manželov za trvania ich manželstva a po rozvedení primeranou sumou. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu (§ 142 ods. 1 v spojení s ust. § 150 ods. 1 O.s.p.)

Súd dospel k záveru, že zákonné podmienky určenia výživného podľa ust. § 71 ods. 1, 2 (pre priznanie výživného manželky), ani podľa ust. § 72 ods. 1, 2 (pre priznanie výživného rozvedenej manželky) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, nie sú v tomto prípade splnené. Z vykonaného dokazovania (z listinných dôkazov, výsluchov účastníkov a svedkov) mal súd preukázané, že životná úroveň manželov v čase od 03.04.2013 do 27.06.2013, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici č.k. 16C/80/2013-17zo dňa 19.06.2013 o rozvedení ich manželstva, v zásade rozdielna nebola. Manželstvo účastníkov trvalo od roku 2006 (ich spolužitie od roku 1998), manželia žili v rodinnom dome rodičov odporcu a náklady spojené s užívaním domu platili rodičia odporcu. Počas manželstva resp. spolužitia sa manželia zadĺžili, v roku 2012 dlhovali 19-tim finančným inštitúciám spolu 24.000,00 eur. Dôvod vzniku dlhov nepreukázali. Na úhradu dlhov si požičiavali peniaze od rodičov odporcu. Za účelom zárobku odišiel odporca v marci 2012 do Bratislavy, býva v podnájme za 130,00 eur mesačne (jedna

izba a príslušenstvo bytu). Vo februári 2013 navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti odporcu, prenajala si dvojizbový byt za 300,00 eur mesačne. 07.07.2013 sa odsťahovala do Bratislavy, bývala na internáte za 5,00 eur/noc a od 08.08.2013 býva v podnájme za 170,00 eur mesačne. Od 01.09.2013 je navrhovateľka zamestnaná a schopná sama sa živiť. Dňa 28.08.2013 uzatvorila pracovnú zmluvu na dobu určitú (do 30.06.2014) s O. J. N. v G. na miesto divadelnej rekvizitárky s funkčným platom brutto 500,00 eur mesačne. Určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky by prichádzalo v úvahu len za obdobie od 28.06.2013 do 31.08.2013, avšak nebolo preukázané, že by v tom čase odporca mal nejaký skutočný príjem z jeho podnikania (zo živnosti ako elektrikára). Súd mal preukázané, že odporca si aj v tomto čase požičiaval peniaze od svojich rodičov. Z rozvodového spisu nevyplýva, že by rozvrat manželstva zapríčinil niektorý z manželov. Rozpory manželov vyplývali z ich finančných problémov.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote navrhovateľka odvolanie. Navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Namietala, že súd neúplne zistil skutkový stav, nevykonal všetky dôkazy potrebné na riadne zistenie rozhodujúcich skutočností, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu rozhodnutiu. Napr. súd sa uspokojil s tvrdeniami odporcu ohľadom jeho príjmov, že v roku 2013 v januári zarobil 730,00 eur, vo februári 98,00 eur a že faktúry za marec a apríl mu dosiaľ neboli vyplatené. Nezistoval ani jeho príjem za mesiace máj, jún, júl, august. Pritom v danom období nemala navrhovateľka žiaden príjem. Preto nemožno kvalifikovať, že životná úroveň účastníkov v zásade rozdielna nebola. Pôžičky si manželia vzali na splácanie dlhov odporcu, ktoré sa tiahli ešte pred obdobia uzavretia ich manželstva, kedy si navrhovateľ požičal 60.000,00 Sk aj od navrhovateľky a tieto jej nevrátil. Spoločné dlhy budú predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Odporca navrhol rozsudok potvrdiť z vecne správnych dôvodov. Trovy odvolacieho konania si neuplatňuje s poukazom na ťaživú situáciu účastníkov konania.

Uviedol, že navrhovateľka sama odišla zo spoločnej domácnosti, čo dôvodila tým, že nechce robiť ďalšie náklady po rozchode s odporcom. Rodičia odporcu (dôchodcovia) následne rodinný dom prenajali, aby nemuseli uhrádzať náklady s ním spojené. V čase podania návrhu navrhovateľky odporca pracoval ako elektrikár - živnostník, nie je neobvyklé, že za vykonané práce nemal zaplatené splatné faktúry aj niekoľko mesiacov a bol nútený požičiavať si peniaze od svojho otca. Navrhovateľka pracovala len na začiatku ich manželstva, potom po celú dobu bola nezamestnaná, čím pre odporcu vznikla veľmi ťaživá situácia. Pôžičky, ktorými sa účastníci konania či už spolu, alebo každý jednotlivito zaviazali počas trvania manželstva splatili jednorázovo rodičia odporcu, súd to konštatuje v rozhodnutí a tieto doklady k jednotlivým pôžičkám sú obsahom spisu. Týmito pôžičkami odporca navrhovateľku nezaťažoval, hoci sa jedná o ich spoločné dlhy. V podstate všetky peniaze boli skonzumované v priebehu ich manželstva a nič hmotné, či už hnutelné alebo nehnuteľné veci nezostali.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O.s.p.), bz nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 219 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Z princípu rovnosti manželov vyplýva aj zákonný znak vzájomnosti tohto druhu vyživovacej povinnosti, to znamená, že ktorýkoľvek z manželov je oprávnený a povinný na jej plnenie.

Žiadúcim stavom je dobrovoľné plnenie vzájomnej vyživovacej povinnosti, keď jej úprava súdnym rozhodnutím neprichádza do úvahy. Zákon súdu umožňuje zasahovať do tohto vzťahu a vecná

legitímácia manželovi vzniká len v prípade, ak druhý manžel vyživovaciu povinnosť neplní vôbec, alebo nie v plnej miere, v dôsledku čoho vzniká rozdiel v životnej úrovni manželov.

Návrhy na výživné manžela za trvania manželstva v praxi spravidla vyplývajú z rozvratu vzťahov, keď manželia začnú hospodáriť samostatne, na základe čoho sa prejaví rozdiel v životnej úrovni často vyvolaný aj tým, že jeden z manželov nie je schopný dosiahnuť príjmové pomery druhého manžela. Zjavne bolo tomu tak aj v prejednávacom prípade, kedy do času, kým navrhovateľka a odporca žili v rodinnom dome rodičov odporcu, ktorí im tu umožnili bývať s tým, že všetky náklady spojené s užívaním domu hradili rodičia odporcu a manželom vypomáhali finančne aj inak (predovšetkým splácať pôžičky navrhovateľky a odporcu, ku ktorým ako odporca uvádza, či už spolu, alebo každý jednotlivito sa zaviazali počas trvania manželstva), boli osobné potreby navrhovateľky (aj odporcu) zabezpečené v rámci ich spoločnej domácnosti. A to napriek skutočnosti, že navrhovateľka bola dlhodobo bez zamestnania a bez akéhokoľvek vlastného príjmu a odporca, hoci bol živnostníkom (elektrikárom) a jeho príjem bol aj vzhľadom na nedobrú platobnú disciplínu jeho zákazníkov skôr nepravidelný. Až v dôsledku oddeleného hospodárenia (navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti odporcu od februára 2013, prenajala si sama byt) začala navrhovateľka za existujúcej novej situácie pociťovať disproporciu v celkovej životnej úrovni, čo vyústilo do podania návrhu navrhovateľky na určenie výživného manželky dňa 03.04.2013. A následne, po rozvoze manželstva, aj návrhu na určenie výživného rozvedenej manželky dňa 28.06.2013.

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že okresný súd obstaral podklady pre záver o životnej úrovni manželky, z ktorých dospel k záveru, že napriek všeobecnej požiadavke rovnakej životnej úrovne v manželstve podmienky pre priznanie výživného manželky (§ 71 Zákona o rodine) nie sú splnené, pretože životná úroveň manželov v rozhodnom období v zásade rozdielna nebola. S týmto záverom sa odvolací súd stotožňuje. Dobrovoľné odsťahovanie nezamestnanej navrhovateľky zo spoločnej domácnosti z hľadiska ekonomickej efektívnosti správne okresný súd vyhodnotil ako neehospodárne, o to viac, že si prenajala dvojizbový byt za sumu zjavne neprimeranú jej možnostiam (za 300,00 eur mesačne). Pre porovnanie, v tom čase odporca žil v jednej prenajatej izbe v podnájme za 130,00 eur mesačne v G., kde vycestoval za účelom zárobku. Napriek tomu, že finančná situácia bola v tomto manželstve dlhodobo nepriaznivá, navrhovateľka sama si aktívne prácu nehľadala, pričom nezamestnanosť navrhovateľky bola následkom jej dobrovoľného odchodu z ostatného zamestnania (v roku 2008, dovtedy pracovala ako rekvizitárka v divadle) a neakceptovania ponúk zamestnať sa. Napriek tomu, že podnikateľské aktivity navrhovateľky (absolvovala kurz bytového dizajnu, ktorý jej zaplatil odporca) neboli úspešné. Potom pre výsledok rozhodnutia nie je bez významu ani táto skutočnosť, ak uvážime, že základné chápanie úpravy vyživovacej povinnosti, ale i výklad a aplikácia právnych noriem nevyplýva iba zo spoločensko-ekonomickej funkcie výživného, ale je podmienená i mravnými názormi spoločnosti a vychádza aj z morálnych, etických zásad. (Toto hľadisko je významné i pri rozhodovaní o príspevku na výživu rozvedeného manžela.)

Rovnako odvolací súd zastáva zhodný názor s okresným súdom v tom, že nie sú splnené ani podmienky, pre priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky (§ 72 Zákona o rodine) z dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresný súd, odvolací súd na tieto dôvody odkazuje. Príspevok na výživu rozvedeného manžela/ky je samostatným nárokom s rozdielnymi podmienkami na jeho priznanie a s rozdielnym rozsahom, ako je to pri nároku na vzájomnú vyživovaciu povinnosť za trvania manželstva. Je podmienený neschopnosťou rozvedeného manžela/ky zamestnať sa, schopnosťami,nosťami a majetkovými pomermi bývalého manžela výživou povinného, pričom súd prihliadne na príčiny rozvratu ich vzťahu. Správne okresný súd zdôraznil, že prípadný úspech návrhu na určenie výživného rozvedenej manželky je podmienený najmä neschopnosťou navrhovateľky žiť sa, čo v konaní preukázané nebolo. Navrhovateľka je v produktívnom veku, je zdravá a súdu nie sú známe žiadne také skutočnosti, ktoré by navrhovateľke boli bránili zamestnať sa už skôr (do zamestnania nastúpila od 01.09.2013), hoci aj brigádnicky a za nižší príjem.

Odvolateľka uviedla ako odvolacie dôvody, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. c) O.s.p.). Pri tomto dôvode nie je rozhodujúce, či súd vykonal všetky navrhnuté dôkazné prostriedky, alebo nie. Rozhodujúce je

iba to, že na základe tých, ktoré vykonal dospel, k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dôvodom nesprávneho skutkového zistenia je nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazných prostriedkov, t.j. porušenie niektorého z ust. § 132 - § 135 O.s.p..

Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu ale nie je svojvoľná. Súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým súdom dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľky je nedôvodný.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 151 ods. 1 O.s.p., že odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Odporca, ktorý mal vo veci plný úspech, náhradu trov neuplatňuje.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.